

En tannleges sommerrefleksjon

Se for deg din barndoms TV-helt: En flott, høyreist kar med markerte trekk og et vinnende smil som ikke er rettlinjert som i tannkremreklamen, men som med noe uryddig plasserte tenner gir personen en karakter av styrke og personlighet.

Noen år senere ser du ham igjen. Smilet er blitt en plate av tenner stilt opp på geledd. Han må nærmest brette leppene beskjemmet til side for å klare å tvinge smilet forbi de hvite soldatene som har tatt kommandoen i munnen hans. Hvor er det blitt av personligheten?

Så.... på tur i sommer for å besøke tre tanter. De er riktignok over 70 år alle, men dog:

Tante 1: Hun har vært mye syk de siste årene, men har klart å opprettholde en brukbar tyggefunksjon med de kanskje ikke så pene tennene som står igjen. Så: Plutselig lyser det en rekke sammensmeltede tenner imot oss, – med lik, lys farge og på geledd. Glemte er tanken min på å spørre hvordan det går med sykdommen. Øynene og oppmerksomheten rettes bare mot en munn som prøver å etterlikne en 20-åring, mens kroppen for øvrig nærmer seg gått ut på dato med sine innskrumpede 40 kilo. Hørte jeg kulturkræsje. Eller estetikk-kræsje. Eller---

Tante 2: Det likner på historien med tante 1, men hun har mer en ungdoms energi og livskraft enda. Den nye broen i overkjevefront klarer likevel ikke å innbille meg at hun er under 70. Og min oppmerksomhet blir også her hengende ved savnet av de litt lurvete tennene hun hadde i fjor og som sto så mye bedre i stil med resten av kroppen.

Tante 3: Jeg husket fra i fjor at hun hadde fått nytt helsett, og jeg ble igjen lei meg på standens vegne der hun satt og hadde problemer med å artikulere ordene. Overkjevetennene som hadde rykket innover til kant-i-kant-bitt, eller kanskje til og med underbitt, etterlot seg en krøllete, rynkete overleppe. Hennes bevegelser gir meg assosiasjoner til det økende antall snusbrukere som får slike rare bevegelser med leppene når de skal holde snusen på plass samtidig som de skal prate.

Vel, listen kunne forlenges, men la oss stoppe her. Selv har jeg praktisert som tannlege i over 30 år og laget massevis av kroner, en god del broer og ikke så rent få proteser. Hva slags personlighetsforandringer har jeg etterlatt meg?

Hvordan kan vi være med på å forandre folk på denne måten ved å klistre på dem såkalte pene smil?

Er det tannteknikken som har så markerte begrensninger i å få fram mer naturlige tannerstatninger?

Er det vi tannleger som ikke tør å foreslå mer variasjon i de protetiske arbeidene og ikke klarer å overbevise pasientene om at det peneste er erstatninger som forandrer minst mulig på tidligere utseende?

Er pasientene så påvirket av reklamen at de vil ha så hvite rettlinjete tenner som mulig? Og uten at vi tannleger når fram med andre forslag?

Nei, la oss gå sammen hele tannhelseteamet for i større grad å bevare særegenheten til våre gamle tanter og kjendiser ved å etterlikne deres tidligere smil på en bedre måte, så de ikke ender opp med et latterlig grin som snarere markerer deres alderdom enn gir dem en vakker foryngelse.

Og så går vi massivt inn med profylakse slik at de som er unge i dag kan leve livet ut med tenner som eldes naturlig med dem selv!

Jørgen Underthun

Kl. 0000 på utgivelsesdato
www.tannlegetidende.no